Research in Sport Management & Motor Behavior

Kharazmi University

Research Article

Compilation Framework of Sport Diplomacy Development in Islamic Republic of Iran Armed Forces

Mehr Ali Baran Cheshmeh[1], Ali Mohammad Safania[2], Mohsen Bagherian Farahabadi[3], Salahdin Naqshbandi[4]

1. Mehr Ali Baran Cheshmeh, (Ph. D Student) Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Ali Mohammad Safania, (Ph. D) Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Mohsen Bagherian Farahabadi, (Ph. D) Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
4. Salahdin Naqshbandi, (Ph. D) Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Received December 2019

Accepted February 2020

KEYWORDS:

Diplomacy,

Sport Diplomacy,

Armed Forces

CITE:

Baran Cheshmeh, Safania, Bagherian Farahabadi, Naqshbandi, **Compilation Framework of Sport Diplomacy Development in Islamic Republic of Iran Armed Forces**, Research in Sport Management & Motor Behavior, 2020: 10(20): 174-202

ABSTRACT

Nowadays, sport provides an opportunity for friendly cooperation among different countries which is based on contribution of all nations and individuals in the natural form of sport. Therefore, the aim of this study was to compile a framework of sport diplomacy in Islamic Republic of Iran armed forces. The methodology of present study is Grounded Theory (GT) having qualitative approach which is applied in terms of purpose using semi-structured interviews for data collection. Participants in this study included officials of Ministry of Sport and Youth, the National Olympic and Paralympic Committee, sport federations, sport science professors, foreign ministry experts and great managers of armed forces who aware of sport and public diplomacy which 21 of whom were selected through purposeful sampling. The tool of this research was semi-structured interviews that continued until theoretical saturation stage. The reliability and validity of findings were determined by dependability, reliability and generalizability. Grounded theory qualitative approach was used to analyze the data for open, axial and selective coding. Based on the results, 128 initial conceptual propositions with 31 main categories in six dimensions of paradigm model were identified including causal conditions (5 main concepts), contextual factors (6 main concepts), confounding factors (6 main concepts), strategies (7 main concepts) and the consequences (7 main concepts). The proposed theory was also defined as "Increase the importance of development of military sports diplomacy as a tool for strengthening military diplomacy in other areas of the armed forces' mission and, consequently, the development of public diplomacy of the Islamic Republic of Iran". Finally, it is suggested that the Islamic Republic of Iran Armed Forces pay special attention to sports diplomacy in order to strengthen their mission areas.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]

[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی

دانشگاه خوارزمی

مقاله پژوهشی

تدوین چارچوب توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران

مهر علی باران چشمه[۱]، علی محمد صفانیا[۲]*، محسن باقریان فرح‌آبادی[۳]، صلاح الدین نقشبندی[٤]

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. استاد گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

٤. استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

اطلاعات مقاله:

دریافت مقاله دی ۱۳۹۸

پذیرش مقاله اسفند ۱۳۹۸

***نویسنده مسئول:**

a.m.safania@gmail.com

واژه های کلیدی:

دیپلماسی ورزشی،

ورزش نیروهای مسلح،

توسعه ورزش

ارجاع:

باران چشمه، صفانیا، باقریان فرح آبادی، نقشبندی. **تدوین چارچوب توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران.** پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۳۹۹: ۱۰(۲۰): ۲۰۲-۱۷٤

چکیده

امروزه ورزش فرصتی را برای همکاری دوستانه میان کشورهای مختلف فراهم می آورد که مبنای آن مشارکت تمامی کشورها و افراد به شکل طبیعی در ورزش است. از این رو هدف پژوهش حاضر تدوین چارچوب توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران بود. روش تحقیق این پژوهش با رویکرد کیفی به روش داده بنیاد است که از نظر هدف کاربردی و از نظر جمع آوری اطلاعات به صورت مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. جامعه آماری این پژوهش شامل مسئولان وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، فدراسیون های ورزشی، اساتید علوم ورزشی، کارشناسان وزارت امور خارجه و مدیران ارشد نیروهای مسلح آگاه به امور دیپلماسی عمومی و ورزشی بودند که ۲۱ نفر از میان آنها به صورت نمونه گیری هدفمند سهمیه ای انتخاب شدند. ابزار این تحقیق مصاحبه نیمه ساختاری بود که تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت. برای روایی و پایایی در روش تحقیق حاضر، از روش اطمینان پذیری، تعمیم پذیری و اتکاپذیری استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها جهت کدگذاری باز، محوری و گزینشی از رویکرد کیفی گراندد تئوری (تئوری زمینه ای) استفاد شد. بر اساس نتایج تحقیق، ۱۲۸ گزاره مفهومی اولیه با ۳۱ مقوله اصلی در قالب ابعاد شش گانه مدل پارادایمی شامل شرایط علی (۵ مفهوم اصلی)، عوامل زمینه ای (٦ مفهوم اصلی)، عوامل مداخله گر (٦ مفهوم اصلی)، راهبردها (۷ مفهوم اصلی) و پیامد ها (۷ مفهوم اصلی) شناسایی شد. نظریه پیشنهادی محقق بدین صورت تعیین گردید: "اهمیت بخشی به توسعه دیپلماسی ورزش نظامیان به عنوان ابزاری جهت تقویت دیپلماسی نظامی در سایر حوزه های ماموریتی نیروهای مسلح و به تبع آن توسعه دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران". در نهایت پیشنهاد می شود نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در جهت تقویت حوزه های ماموریتی خود به دیپلماسی ورزشی توجه ویژه داشته باشند.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]

[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]

[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

مقــدمه

دنیای ورزش فرصتی را برای همکاری دوستانه میان کشورهای مختلف فراهم می آورد که مبنای آن مشارکت تمامی کشورها و افراد به شکل طبیعی در ورزش است. ورزش، افراد و شهروندان جامعه جهانی را تحت پوشش و در کنار یکدیگر قرار داده و میان فرهنگها و قومیت های گوناگون ارتباط برقرار می‌نماید. در این میان کشورهای مختلف از ابعاد مثبت ورزش به عنوان رسیدن به اهداف خویش استفاده می کنند. نقش اولیه ورزش در عرصه سیاست بین الملل، می تواند به عنوان یک فرآیند دیپلماتیک عمومی باشد (۱). امروزه افکار عمومی یکی از ارکان مهم در تصمیم‌گیری کشورها در حوزه های مختلف محسوب می شود (۲). بنابراین کشورها نمی توانند همچون گذشته تنها بر تبادلات بین دولتی خود در قالب دیپلماسی سنتی تکیه کنند. چرا که برای تاثیرگذاری بیشتر نیازمند برقراری ارتباط هدفمند با مخاطب عام و به ویژه نخبگان جامعه هستند. از این رو از روشها و ابزارهای گوناگون در این رابطه بهره می برند. یکی از این روش‌های دیپلماتیک، ارتباط میان ملت ها است که تحت عنوان دیپلماسی عمومی و یا دیپلماسی مردم محور تبیین شده است. طبق تعریفی که در سال ۱۹۸۵ توسط وزارت امور خارجه آمریکا منتشر شده است، دیپلماسی عمومی به برنامه های تحت حمایت دولت اشاره دارد که هدف آن ها اطلاع رسانی و تحت تاثیر قراردادن افکار عمومی در کشورهای دیگر است (۳). دیپلماسی عمومی را می توان یکی از بارزترین ابعاد روابط دیپلماتیک در هزاره نوین دانست (٤)؛ با پایان جنگ سرد، شرایط جدید نظام بین الملل باعث شده است تا مؤلفه‌های جدیدی در ساختار جهانی نسبت به قبل نقش ایفا کنند. در این میان اولویت‌های اقتصادی در کنار اولویت‌های امنیتی برای دولت‌ها در عرصه سیاست خارجی بسیار پراهمیت شده اند. از سوی دیگر ظهور بازیگران جدید بین المللی در قالب شرکت‌های چند ملیتی، سازمان‌های غیردولتی و یا حتی افراد در عرصه‌های گوناگون بین المللی کشورها را واداشته است تا در تحقق اهداف و منافع ملی خود از سیاست‌های جدید و ابزارهای جدیدی که منطبق با شرایط کنونی است، استفاده کنند. یکی از مهم ترین این ابزارها استفاده از دیپلماسی عمومی در دستگاه سیاست خارجی است. در این گونه از دیپلماسی تلاش عمده سیاست‌گذاران، ارتباط با مخاطب عام و نخبگان برای جهت دهی به افکار عمومی است. در همین رابطه در تعریف دیپلماسی عمومی آژانس تبلیغات امریکا، این‌گونه دیپلماسی را درک توده‌های مردم کشور مخاطب، دادن پیام برای آنها، فعالیت به منظور تأثیرگذاری بر آنها و توسعه گفت و گو میان شهروندان و نهادهای یک کشور از یک سو و نهادهای کشور دیگر از سوی دیگر می‌داند که این امر بتواند به گونه‌ای باعث تقویت منافع ملی شود (۵).

دیپلماسی عمومی به دنبال برجسته کردن و ارائه منافع ملی به وسیله اطلاع رسانی، درگیرسازی و تحت تاثیر قرار دادن مردم در سراسر جهان است و انواع گوناگونی همچون دیپلماسی فرهنگی، دیپلماسی علمی، دیپلماسی ورزشی و غیره را

دنبال می‌کند. دیپلماسی ورزشی رویکردی است که اخیراً سیاستمداران و دولتمردان دنیا با استفاده از افراد و رویدادهای ورزشی به دنبال ایجاد تصویر مطلوبی از کشور خود در بین سازمان ها و دولت های خارجی می باشند (٦). به عبارتی امروزه ورزش به یک جنبه مهمی از نفوذ سیاسی دولت ها تبدیل شده است (۷). امروزه ورزش و مسابقات ورزشی به طور گسترده ای وارد زندگی خصوصی و عمومی مردم جهان شده است و بر رفتار افراد، جوامع، دولتها و رسانه ها تاثیر می گذارد و یکی از موثرترین ابزارها جهت برقراری ارتباط برای همه کشورهاست (۸). ورزش دارای پیامد سیاسی نیز می باشد که روابط دولت‌ها و گروه‌های اجتماعی را تحت الشعاع قرار می دهد و با مفاهیمی چون قدرت ملی، رقابت، همگرایی، واگرایی، سنتز و منازعه، ناسیونالیسم و ملی گرایی، اتحاد و وحدت ملی و نظایر آن پیوند می خورد و بر نگرش و رفتار دولت ها و ملت ها نسبت به همدیگر تاثیر می گذارد. دیپلماسی ورزشی به عنوان ابزاری کارآمد و قابل انعطاف در سیاست خارجی، زمینه ساز ارتقا روابط دولت ها و به تبع آن افزایش تفاهم میان ملت ها و کاهش تنش و جنگ و ایجاد صلح و ثبات بین المللی است. امروزه با ناکارآمدی راهکارهای نظامی در حل مناقشه ها و منازعات جهانی و برقراری امنیت بین المللی، نیاز به استفاده از این پدیده به عنوان راه حلی بنیادین در میان دولت ها، بیش از پیش احساس می شود (۹). لذا ورزش به عنوان ابزاری در امور بین المللی مورد استفاده قرار گرفته و کشورها می توانند از آن برای تقویت روابط و پیشبرد برنامه های سیاسی خود با دیگر کشورها استفاده نمایند. اهمیت رویدادهای بین المللی ورزشی از جمله بازی‌های المپیک تابستانی، زمستانی و جام جهانی به عنوان بارزترین نوع رویدادهای دیپلماتیک عمومی در جهان امروز، نقش ورزش را بیش از پیش در توسعه تعاملات جهانی از یک سو و تفاوت های رفتاری در حوزه سیاست خارجی را پر رنگ کرده است. اکثر تحقیقات اعتقاد دارند که ورزش نقش و کارکردهای مهمی را در روابط بین الملل و صلح جهانی ایفا می کند. به عنوان مثال یانی (۲۰۱۹) در رساله دکتری خود به بررسی دیپلماسی ورزش در دو کره به منظور تقویت صلح پرداخت. در این مطالعه محقق تحقیقاتی را از منابع معتبر مختلف برای حمایت از تحقیق خود جمع آوری کرده است. پژوهشگر با انجام مطالعات کتابخانه ای و جستجوی وب سایت به دنبال بررسی موضوع تحقیق خود بود. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که دیپلماسی ورزشی به ابزاری در دیپلماسی عمومی تبدیل شده است که توسط کره جنوبی و کره شمالی برای کاهش تنش، حفظ ثبات، آشتی بین دو کشور پذیرفته شده است. بنابراین دو کره به طور مداوم باید مبادلات ورزشی را در جهت بهبود روابط در شبه جزیره کره انجام دهند(۱۰). همچنین ماهنتا و دشپند (۲۰۱۹) در تحقیقی با عنوان "دیپلماسی ورزشی و ارتباط بین المللی: مطالعه موردی هند" عنوان می‌کند وقایع ورزشی از زمان های قدیم بخش جدایی ناپذیر از تلاش‌ها برای تقویت روابط بین کشورها بوده است. دیپلماسی ورزشی از اشتیاق جهانی به ورزش به عنوان راهی برای عبور از اختلافات زبانی و اجتماعی - فرهنگی استفاده می‌کند و مردم را به هم پیوند می‌دهد. وقایع

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

ورزشی و مبادلات ورزشی باعث افزایش گفتگو و تفاهم فرهنگی بین مردم در سراسر جهان می‌شود. کام و راسپاد (۲۰۱۸) در تحقیقی عنوان کردند ورزش با محوریت ارزشهای بشردوستانه و توانایی ایجاد اعتماد به نفس، هویت و احساسات، به ابزاری ارتباطی برای اهداف دیپلماتیک بسیاری از کشورها (چین ، کره ، روسیه و اخیراً کشورهای خلیج فارس) تبدیل شده است. ورزش ابزاری برای دیپلماسی، تأثیرگذاری و میانجیگری است. قطر ورزش را به عنوان یک محور مهم دیپلماتیک مورد استفاده قرار داده است تا این کشور به رسمیت شناخته شده و تایید بین المللی را کسب کند، نقش خود را به عنوان یک قدرت منطقه ای تأیید کند و به امنیت منطقه و خود کمک کند و به نوعی دریچه ایمنی همه منظوره برای کاهش تنش در کوتاه مدت تبدیل شود (۱۱).

در روابط بین الملل امروز، دیپلماسی نظامی یکی از مهمترین اشکال و فعالیت های اکثر دولت هاست. در ادبیات نظری روابط بین الملل و علم دیپلماتیک، به دیپلماسی نظامی در مقایسه با دیپلماسی اقتصادی و فرهنگی توجه کمتری شده است. در حوزه مطالعات نظامی نیز، بحث دیپلماسی موضوع مطالعاتی گسترده ای نبوده است. از سوی دیگر ورزش بعنوان یک ارزش مشترک میان تمام انسان ها و جوامع و همچنین دیپلماسی ورزش به عنوان حوزه‌ای بکر و دست نخورده در تعاملات راهبردی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران می تواند نقش تعیین کننده ای در تعاملات بین‌المللی از جمله در حوزه نظامیان داشته باشد؛ از طرفی با توجه به اینکه رابطه ورزش و سیاست ارتباطی دو سویه است این دو مفهوم بر یکدیگر تاثیر می گذارند مثلا سیاست با تدوین و اجرای راهبرد ورزشی بر ورزش تاثیر می‌گذارد و ورزش نیز با افزایش هویت ملی و مشارکت اجتماعی بر سیاست موثر است. با توجه به اهمیت این دو موضوع و اهمیت ورزش بر روابط دیپلماتیک کشورها همچنین روابط دیپلماتیک نیروهای مسلح کشورها، شاهد کم توجهی نیروهای مسلح به دیپلماسی ورزش هستیم. با توجه به اهمیت رابطه سیاست و ورزش نیازمند شناخت ابعاد پنهان این پدیده هستیم که از طریق مطالعه اکتشافی و تدوین الگوی راهبردی توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح کشور قابل شناخت است. فقدان مدلی جامع در خصوص توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح سبب گردیده است تا امروزه رویه ای ثابت و قابل قبول همگان در این خصوص ایجاد نگردد. از طرفی برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در این خصوص را نیز تحت شعاع خود قرار دهد که خروجی آن سبب ناهماهنگی در سیاست‌ها و برنامه‌های موجود در خصوص دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح گردیده است. از طرفی با توجه به اینکه پژوهشی در مورد توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح صورت نگرفته است و بر اساس آنچه عنوان شد و با توجه به کافی نبودن اطلاعات، و همچنین با توجه به اینکه در رساله دکتری پیمان‌فر (۱۳۹۵)، نیروهای مسلح به عنوان ذینفعان کلیدی در توسعه دیپلماسی ورزشی جمهوری اسلامی ایران عنوان شده است، این پژوهش با هدف تدوین مدلی جهت توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح صورت گرفته است.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]

[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

روش‌شـــناسی

پژوهش حاضر از نظر رویکرد کیفی و استراتژی آن از نوع نظریه داده بنیاد و از نظر هدف جزء مطالعات کاربردی و از نظر نحوه جمع اوری اطلاعات مصاحبه نیمه ساختاریافته محسوب می شود. جامعه آماری این پژوهش شامل مسئولان وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، فدراسیون های ورزشی، اساتید علوم ورزشی، کارشناسان وزارت امور خارجه و مدیران ارشد نیروهای مسلح آگاه به امور دیپلماسی عمومی و ورزشی بودند که ۲۱ نفر از میان آنها به صورت نمونه گیری هدفمند سهمیه ای انتخاب شدند. با توجه به استفاده از روش داده بنیاد و انجام مصاحبه برای گردآوری داده ها، نمونه پژوهش به صورت هدفمند انتخاب شد.

ابزار پژوهش حاضر، مصاحبه های عمیق و اکتشافی بود. سوال های مصاحبه از نوع بازپاسخ بود و بر اساس ابعاد نظریه داده بنیاد، عوامل علی، شرایط زمینه ای، شرایط مداخله گر، راهبردها و پیامدهای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران بررسی تا از زبان مصاحبه شوندگان موضوع روشن شود. روش تجزیه و تحلیل داده ها اینگونه انجام گرفت که ابتدا تیم تحقیق اجازه ضبط مصاحبه را از افراد مورد مصاحبه می‌گرفتند و پس از انجام مصاحبه به دقت به مصاحبه های انجام شده گوش می‌دادند و کدهای بازی را از مصاحبه استخراج می کردند. با توجه به ادبیات نظری پژوهشهای کیفی، همزمان با انجام مصاحبه ها تحلیل و کدگذاری آنها نیز انجام شد. بدین منظور، پس از انجام مصاحبه ها و پیاده سازی آنها، متن مصاحبه ها چندین بار مرور شد تا به کوچکترین واحدهای تشکیل دهنده و معنادار یا درونمایه تبدیل شوند. سپس، برای یافتن مرکزیت در بین آنها این کلمات مرور و بر این اساس مقوله بندی شدند. سپس، بین متون اولیه و مقولات نهایی چندین بار مسیر استقرایی تکرار شد تا درنهایت، ثبات قابل قبول و مشترکی در بین پژوهشگران دربارهٔ آنچه حاصل از دادهها بود، ایجاد شود. در این پژوهش، کدگذاری به صورت باز، محوری و انتخابی انجام شد. در کدگذاری باز، پژوهشگر با مرور مجموعه داده های گردآوری شده تلاش کرد که مفاهیم پنهانی آنها را باز شناسد. این مرحله کدگذاری باز نامیده میشود؛ زیرا، پژوهشگر بدون هیچ محدودیتی مقوله ها را نامگذاری میکند. به بیان دیگر، پژوهشگر برای تعدد کدها و مقوله ها محدودیتی قائل نمیشود. در کدگذاری محوری نیز هدف تعیین رابطه بین مقوله های ایجاد شده در مرحلهٔ کدگذاری باز است. استراوس و کوربین کدگذاری انتخابی را به همراه کدگذاری باز و محوری اینگونه تشریح میکنند. در کدگذاری باز، تحلیلگر به پدیدآوردن مقوله ها و ویژگیهای آنها می پردازد و سپس، می‌کوشد مشخص کند که چگونه مقوله ها در طول بُعدهای تعیین شده تغییر می کنند. در کدگذاری محوری، مقوله ها، نظام مند بهبود می یابند و با زیرمقوله ها پیوند داده می شوند. با این حال، اینها هنوز مقوله های اصلی نیستند که در نهایت

برای تشکیل آرایش نظری بزرگتر یکپارچه شوند؛ به طوریکه نتایج پژوهش شکل نظریه پیدا کند. کدگذاری انتخابی فرایند یکپارچه سازی و بهبود مقوله ها است (۱۲).

برای روایی و پایایی در روش تحقیق کیفی از روش اطمینان پذیری، تعمیم پذیری و اتکاپذیری استفاده شده است. برای سنجش روایی این پژوهش، گزارش پایانی فرایند تحلیل دادهها و مقوله های حاصل شده، به همراه متن مصاحبه برای چهار نفر از مصاحبه شوندگان فرستاده شد و از نظرهای آنها در کدگذاریها و طراحی الگو استفاده شد که این روند حدود سه ماه به طول انجامید. همچنین، فرایند کدگذاری‌ها توسط دو نفر از استادان صاحب نظر که عضو گروه مصاحبه نبودند، بررسی شد و پیشنهادهای آنها در تدوین مدل استفاده گردید. همچنین از روش توافق درون موضوعی برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجـام گرفته استفاده شده است. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگـذار (ارزیاب)، از یک عضو هیات علمی رشته مدیریت ورزشی درخواست شد تـــا به عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند؛ آموزش‌ها و تکنیک‌های لازم جهت کدگذاری مصاحبه‌ها به ایشان انتقال داده شد. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در نظر دو نفـر هم مشابه هستند با عنوان "توافق" مشخص می‌شوند. سپس محقق به همراه این همکار پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کـرده و درصد توافق درون موضـوعی کـه بـه عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد:

$$\text{درصد پایایی} = \frac{\text{تعداد توافقات} * 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times \%100$$

جدول ۱، میزان درصد پایایی بازآزمون

ردیف	عنوان مصاحبه	کل کدها تعداد	تعداد توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	P_A	۳٤	۱٤	۸۲٪
۲	P_B	۳۸	۱٦	۸٤٪
۳	P_C	۲۷	۱۰	۷٤٪
کل		۹۹	٤۰	۸۱٪

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]

[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

همانگونه که در جدول ۱ ملاحظه می شود تعداد کل کدها در دو فاصله زمانی یک هفته ای برابر ۹۹ ، تعداد کل توافقات بین کدها در این دو زمان برابر ٤۰ است. پایایی بازآزمون مصاحبه های این پژوهش برابر ۸۱٪ است. با توجه به اینکه میزان پایایی بیشتر از ٦۰ ٪ است بنابراین قابلیت پایایی کدگذاریها مورد تائید است.

یافته های پژوهش

یافته های توصیفی بدست آمده در تحقیق مربوط به ویژگی های جمعیت شناختی مصاحبه شوندگان بود که در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲: یافته های توصیفی تحقیق (ویژگی های جمعیت شناختی مصاحبه شوندگان)

سن (سال)			سابقه مدیریت (سال)			تحصیلات		
۲۵ تا٤۰	٤۱ تا٦۰	٦۱ و بالاتر	۱ تا۱۰	۱۱تا۳۰	۳۱ و بالاتر	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری
۳ نفر	۱۰ نفر	۸ نفر	۲ نفر	۱۰ نفر	۹ نفر	۱ نفر	٤ نفر	۱٦ نفر

در این بخش از نتایج تحقیق مقوله، مفهوم و گویه های بدست امده برای شرایط علی، عوامل زمینه ای، عوامل مداخله گر، راهبرد و پیامد بیان می گردد.

شرایط علّی مقوله‌هایی (شرایطی) هستند که مقولهٔ اصلی را تحت تاثیر قرار می‌دهند و به وقوع یا گسترش پدیده مورد نظر می‌انجامد. شرایط علی در این تحقیق شامل مفاهیمی بود که از نشانه‌های کدگذاری شده در مورد اهمیت پدیده اصلی مورد بررسی و نیاز و ضرورتی که برای توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح وجود دارد به دست آمد. توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سوالات مربوط به شرایط علی توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح، منجر به شناسایی کدهای جدول ۳ شد.

جدول۳. مفاهیم و گویه های شناسایی شده مرتبط با شرایط علّی

مقوله	مفهوم	گویه
شرایط علی	وجهه و اعتباربخشی نیروهای مسلح	۱. تقویت ورزش قهرمانی و حرفه ای در جهت کسب افتخار برای معرفی ملت و نیروهای مسلح کشور
		۲. نشان دادن اقتدار و توانمندی نیروهای مسلح در میادین بین المللی ورزشی (سیزم و ...)
		۳. نشان دادن ظرفیت و توانایی نیروهای مسلح در میزبانی رویدادهای بین المللی ورزشی (سیزم)
		٤. استفاده از ظرفیت بین المللی ورزش برای تشخص و تقویت هویت ملی و اسلامی
		۵. به اهتزاز درآوردن پرچم کشور و نواختن سرود ملی در میادین بین المللی ورزش
		٦. نشان دادن امنیت عمومی کشور در میزبانی رویدادهای ورزشی
		۷. نمایش توانمندی کشور میزبان در برنامه ریزی و برگزاری رویدادهای ورزشی
		۸. افزایش نگرش مثبت و اعتماد افکار عمومی به نیروهای مسلح
		۹. جلوگیری از تبلیغات منفی و در انزوا قرار دادن نیروهای مسلح ج.ا.ایران
	الزامات و اهمیت ارتباطات ورزشی	۱۰. تاکید فرماندهی معظم کل قوا مبنی بر حضور موفق و موثر در رویدادهای بین المللی ورزشی برای سربلندی و اشتهار ملت
		۱۱. اعزام ورزشکاران به رویدادهای ورزشی به عنوان سفیران انقلاب اسلامی
		۱۲. شناخت شایستگی های کلیدی و توانمندی ورزش نیروهای مسلح
		۱۳. انتقال فرهنگ، آداب و رسوم و باورهای دینی در طول رویدادهای ورزشی
	قابلیت های دیپلماسی ورزش	۱٤. ورزش به عنوان یک ظرفیت تعامل ساز در سطح بین المللی
		۱۵. توسعه روابط دیپلماسی نظامی بین کشورها با استفاده از روابط ورزشی
		۱٦. ورزش به عنوان زبان مشترک بین نظامیان به دور از هرگونه اختلافات سیاسی و تنش های نظامی
		۱۷. کمک به دولت ها در جهت توسعه دیپلماسی عمومی از طریق دیپلماسی ورزشی نظامی
		۱۸. دیپلماسی ورزش زمینه ساز توسعه دیپلماسی نظامی در سایر بخش های نیروهای مسلح
		۱۹. جلوگیری و کاهش تنش ها و درگیری بین نظامیان جهان
	نیازها و انتظارات کارکنان و ورزشکاران نیروهای مسلح	۲۰. علاقه مندی و بروز استعدادهای جوان در بخش ورزش قهرمانی نیروهای مسلح
		۲۱. افزایش اعتماد به نفس ملت و غرور ملی
		۲۲. افزایش عزت نفس، تقویت اعتماد ملی و عزم و اراده کارکنان نیروهای مسلح
	زیرساخت های ورزشی	۲۳. وجود امکانات سخت افزاری و نرم افزاری در بخش های تخصصی ورزش نیروهای مسلح
		۲٤. تولید مبانی نظری در حوزه قدرت نرم در مراکز علمی و پژوهشی نیروهای مسلح
		۲۵. جذب سرمایه گزاری بخش های اقتصادی دولتی و خصوصی در رویدادهای ورزشی

با توجه به جدول ۳ در بخش شرایط علی ۵ مفهوم اصلی و ۲۵ گویه شناسایی شد. مواردی به عنوان شرایط زمینه‌ای در نظر گرفته شدند که می‌توانستند به صورت تخصصی بر راهبردهای پیاده‌سازی توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح تاثیر بگذارند و بیشتر به محیط داخلی و عوامل در کنترل نیروهای مسلح مربوط می‌شود. توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سوالات مربوط به شرایط زمینه‌ای توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح، منجر به شناسایی کدهای جدول ٤ شد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

جدول ٤. مفاهیم و گویه های شناسایی شده مرتبط با شرایط زمینه‌ای

مقوله	مفهوم	گویه
شرایط زمینه ای	افتخار آفرینی و خوشنامی	۱. کسب رتبه و مقام در رویدادهای بین المللی ورزشی و سیزم
		۲. دیده شدن کشور و شهرهای میزبان رویدادهای ورزشی در سطح دنیا
		۳. تقویت و توسعه صلح و دوستی بین نظامیان کشورهای مختل
	ظرفیت سازی	٤. وجود ظرفیت های بالقوه کشور جهت حضور در رویدادهای بین المللی ورزش
		۵. توسعه بسترهای صنعت گردشگری در میزبانی رویدادهای بین المللی ورزش
		٦. وجود زیر ساخت ها، اماکن و تاسیسات ورزشی استاندارد برای رویدادهای بین المللی ورزش
		۷. فراهم بودن بسترهای مناسب برای حضور ورزشکاران زن محجبه در رویدادهای بین المللی ورزشی
	تعاملات بین سازمانی	۸. گسترش همکاری بین سازمانها و نهادهای ورزشی و غیر ورزشی
		۹. وجود روابط مستحکم بین دولت و نیروهای مسلح
		۱۰. وجود تعامل و نزدیکی بین تربیت بدنی نیروهای مسلح با وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، فدراسیون های ورزشی و ...
		۱۱. حمایت و پشتیبانی دستگاه های دیپلماسی کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی
	توانمند سازی	۱۲. وجود ظرفیت‌های بالقوه در نیروهای مسلح برای تشکیل و اعزام تیم‌های ورزشی جهت شرکت در رویدادهای بین‌المللی
		۱۳. داشتن تجربه در برگزاری رویدادهای بزرگ ورزشی (المپیک، جهانی و ...)
		۱٤. توانمندی در برگزاری اردوهای مشترک با سایر کشورها در رشته های کاربردی (ورزش های رزمی، چتربازی و ...)
		۱۵. برخورداری از تجربیات ۸ سال دفاع مقدس در اعتماد به توان داخلی نیروهای مسلح
	نیروی انسانی	۱٦. وجود نیروی انسانی متخصص و مجرب برای شرکت در رویدادهای بین المللی ورزشی (مربی، داور و ...)
		۱۷. آموزش مدیران ورزشی نیروهای مسلح برای حضور و فعالیت هدفمند در عرصه دیپلماسی ورزشی
		۱۸. نگرش مثبت فرماندهان و مسئولان نیروهای مسلح نسبت به توسعه دیپلماسی ورزشی
	مدیریت و برنامه ریزی	۱۹. تدوین برنامه های کلان و منسجم در ورزش نیروهای مسلح
		۲۰. بهره مندی از کرسی های بین المللی در نهادهای مختلف ورزشی (سیزم و ...)
		۲۱. جذب، تامین و تخصیص بودجه و اعتبارات مورد نیاز برای رویدادهای بین المللی ورزشی (داخلی و خارجی)

با توجه به جدول ٤ در بخش شرایط زمینه‌ای ٦ مفهوم اصلی و ۲۱ گویه شناسایی شد. مواردی به عنوان عوامل مداخله‌گر در نظر گرفته شدند که می‌توانستند به صورت عمومی و با نقش تسهیل‌کنندگی و محدودکنندگی، بر راهبردهای پیاده‌سازی توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح تاثیر بگذارند و بیشتر به محیط کلان و عوامل نگرشی و ذهنی نیروهای مسلح مربوط می‌شود. در تحقیق حاضر مصاحبه شوندگان بیشتر بر عوامل محدود کننده تاکید داشته و عوامل تسهیل کننده را کمتر ذکر کردند، به همین خاطر عوامل مداخله گر از نوع محدود کننده بیشتر آورده شده است. به عنوان مثال برخی از افراد مصاحبه شونده عواملی از جمله تاکید رهبر معظم انقلاب بر توسعه دیپلماسی ورزش، نگرش و تفکر مثبت مدیران و مسئولین ورزشی، وجود زیرساخت های ورزشی در برخی از سازمان‌های تابعه نیروهای مسلح را از جمله عوامل مداخله گر تسهیل کننده برشمردند. توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سوالات مربوط به عوامل مداخله‌گر توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح، منجر به شناسایی کدهای جدول ۵ شد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

جدول۵. مفاهیم و گویه های شناسایی شده مرتبط با شرایط مداخله‌گر

مقوله	مفهوم	گویه
عوامل مداخله گر	نگرش و تفکر مدیران و فرماندهان	۱. اعمال سلیقه فرماندهان و مسئولین نیروهای مسلح در حوزه دیپلماسی ورزش
		۲. نگرش منفی برخی از فرماندهان نیروهای مسلح در پذیرش میزبانی رویدادهای بین المللی ورزشی
		۳. کم اهمیت داشتن نقش دیپلماسی ورزشی در توسعه دوستی بین نظامیان در برخی از فرماندهان نیروهای مسلح
		٤. پیش بینی عدم کسب نتیجه مورد انتظار تیم های ورزشی در رویدادهای بین المللی
		۵. توجه ناکافی به ورزش زنان در رویدادهای بین المللی ورزش نظامیان
	موانع ساختاری و فرایندی	٦. وجود موانع در برخی از سازمان‌های نیروهای مسلح در اعزام ورزشکاران برای شرکت در رویدادهای بین المللی
		۷. کمبود زیر ساخت های ورزشی در سطح نیروهای مسلح برای میزبانی رویدادهای بین المللی ورزشی
		۸. همکاری ضعیف برخی از نهادها و فدراسیون های ورزشی با تربیت بدنی نیروهای مسلح
		۹. عدم کسب کرسی و جایگاه در سازمان های بین المللی بویژه در شورای ورزش نظامیان جهان (سیزم)
	مسائل سیاسی	۱۰. ایجاد تنش، نزاع و جنگ بین کشورهای مختلف
		۱۱. وجود اختلاف در عرصه سیاسی بین دولت ها و تاثیر آن بر ورزش نیروهای مسلح
		۱۲. عدم صدور روادید برای ورزشکاران، کادر فنی و سرپرستی جهت حضور در رویدادهای بین المللی توسط برخی از کشورها
		۱۳. ملاحضات سیاسی دولت ها و نیروهای مسلح کشورها جهت حضور تیم های ورزشی در رویدادهای بین المللی
	مسائل اقتصادی	١٤. مشکلات اقتصادی کشور و جلوگیری از اعزام تیم های ورزشی در رویدادهای بین المللی
		۱۵. ناچیز بودن پاداش و میزان تشویق ورزشکاران مدال آور و دست اندرکاران ورزش نیروهای مسلح
		١٦. وجود تحریم های سیاسی و اقتصادی و تاثیر آن بر توسعه دیپلماسی ورزش نظامی
		۱۷. کمبود تامین بودجه و اعتبار مورد نیاز جهت میزبانی و یا اعزام تیم های ورزشی به رویدادهای بین المللی
	عوامل فرهنگی	۱۸. نگرانی از تاثیر فرهنگ غربی در کارکنان نیروهای مسلح هنگام شرکت در رویدادهای بین المللی
		۱۹. وجود ناهنجاری های فرهنگی و اخلاقی در عرصه ورزش و تاثیر آن بر کارکنان نیروهای مسلح
	سیاست گذاری	۲۰. ضعف در سیاست گذاری و برنامه ریزی هدفمند در حوزه بین المللی ورزش
		۲۱. ضعف تفکر راهبردی در بینش برخی از مدیران ورزشی و نیروهای مسلح
		۲۲. سیاست گذاری ضعیف حوزه فرهنگی در عرصه های ورزشی نظامیان
		۲۳. توجه ناکافی و ضعیف صدا و سیما و رسانه های ورزشی به رویدادهای ورزشی نظامیان بویژه سیزم

با توجه به جدول ۵ در بخش عوامل مداخله گر ٦ مفهوم اصلی و ۲۳ گویه شناسایی شد. راهبردها کنش‌ها یا برهم کنش‌های خاصی هستند که از پدیده محوری یعنی توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح منتج می‌شوند و تحت تاثیر شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر هستند. لذا در این بخش راهبردهای مورد نظر برای حل چالش‌های درونی و بیرونی توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح از خبرگان پرسیده شد. توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سوالات مربوط به راهبردهای موثر بر توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح، منجر به شناسایی کدهای جدول ٦ شد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

جدول٦. مفاهیم و گویه های شناسایی شده مرتبط با راهبردها

مقوله	مفهوم	گویه
راهبردها	اقدامات فرماندهان و مسئولین	۱. تغییر نگرش فرماندهان و مدیران نیروهای مسلح نسبت به نقش تاثیرگذار ورزش در توسعه دیپلماسی نظامی
		۲. حضور فرماندهان و مسئولین نیروهای مسلح در مراسمات افتتاحیه و اختتامیه رویدادهای ورزشی داخلی و خارجی
		۳. حمایت مادی و معنوی مسئولین و فرماندهان نیروهای مسلح در برگزاری رویدادهای بین المللی ورزشی
	آموزش و فرهنگ سازی	٤. استفاده و بکارگیری افراد توانمند و متخصص در مسئولیت های کلیدی مدیریتی ورزش نیروهای مسلح
		۵. افزایش دانش مدیران ورزشی در حوزه دیپلماسی ورزشی نظامیان
		٦. آموزش مهارت های دیپلماسی به مدیران، مربیان، داوران و مسئولین ورزش نیروهای مسلح
		۷. ترویج فرهنگ ورزش در بین کارکنان نیروهای مسلح برای ایجاد انگیزه و حضور در تیم های ورزشی
		۸. توسعه فعالیت های فرهنگی و معنوی در رویدادها و جشنواره های ورزشی نیروهای مسلح
		۹. توسعه و گسترش جشنواره های فرهنگی ورزشی برای سربازان، دانشجویان و کارکنان نیروهای مسلح
	تعاملات سازمانی داخلی و خارجی	۱۰. تعامل و همکاری بیشتر تربیت بدنی نیروهای مسلح با سایر نهادها و بخش های ورزش کشور
		۱۱. انعقاد تفاهم نامه های ورزشی با نیروهای مسلح کشورهای دوست، همسایه، مسلمان و ...
		۱۲. تعامل و همکاری با صدا و سیما، رسانه‌ها و فضاهای مجازی برای انعکاس رویدادهای ورزشی نیروهای مسلح
	وجهه و اعتباربخشی	۱۳. افزایش برند ملی نیروهای مسلح کشور
		۱٤. ترویج شعار صلح و دوستی از طریق ورزش در بین نظامیان
	مدیریت راهبردی	۱۵. تدوین راهبردهای هدفمند و بلند مدت ورزش قهرمانی نیروهای مسلح برای حضور در رویدادهای بین المللی
		۱٦. ایجاد فدراسیون ورزش های نظامی در جهت ساماندهی ورزش قهرمانی و حرفه ای نیروهای مسلح
		۱۷. تهیه نقشه راه جهت بهره برداری حداکثری از دیپلماسی ورزشی برای توسعه دیپلماسی نظامی در سایر عرصه ها
		۱۸. برنامه ریزی جهت کسب کرسی های بین المللی برای تاثیر گذاری در تصمیم گیری های کلان ورزشی سیزم
	پژوهش و نوآوری	۱۹. ایجاد بانک اطلاعاتی جامع و به روز در ورزش قهرمانی نیروهای مسلح
		۲۰. ایجاد ارتباط و تعامل هدفمند با مراکز دانشگاهی، علمی تحقیقاتی برای توسعه ورزش نیروهای مسلح
		۲۱. انجام پژوهش و تحقیقات بنیادی و کاربردی در حوزه های مختلف ورزشی برای دستیابی به دانش و معلومات روز
	توسعه تیم های ورزشی و میزبانی رویدادهای بین المللی	۲۲. میزبانی مجمع عمومی سیزم، اجلاس مدیران تربیت بدنی ارتش های قاره آسیا و همایش های علمی-نظامی و ...
		۲۳. تامین بودجه و اعتبار مورد نیاز جهت حضور و شرکت تیم های ورزشی نیروهای مسلح در رویدادهای بین المللی
		۲٤. تعیین پاداش و تشویقات مناسب برای ورزشکاران مدال آور و دست اندرکاران ورزش نیروهای مسلح
		۲۵. تشکیل تیم های ورزشی قوی و مقتدر جهت حضور موفق در عرصه های ورزشی بین المللی
		۲٦. توسعه بسترهای مناسب برای حضور پررنگ تر زنان ورزشکار مسلمان و محجبه در رویدادهای بین المللی
		۲۷. ایجاد و بازسازی زیرساخت های ورزشی جهت پذیرش و میزبانی رویدادهای ورزشی بین المللی (سیزم)
		۲۸. ایجاد باشگاه و یا پایگاه های قهرمانی در سطح سازمان ها و نیروها برای تقویت تیم های ورزشی نیروهای مسلح

با توجه به جدول ٦ در بخش راهبردها ۷ مفهوم اصلی و ۲۸ گویه شناسایی شد. پیامدها، خروجی حاصل از به کارگیری راهبردها هستند. در پایان مصاحبه‌ها از خبرگان پرسیده شد که با توجه به شرایط درونی و بیرونی بررسی شده و همچنین راهبردهای ارائه شده پیش‌بینی می‌شود که چه پیامدهایی به دست آید؟ توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سوالات مربوط به پیامدها منجر به شناسایی کدهای جدول ۷ شد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

جدول۷. مفاهیم و گویه های شناسایی شده مرتبط با پیامدها

مقوله	مفهوم	گویه
پیامدها	توسعه صلح، دوستی و امنیت	۱. گسترش صلح و دوستی بین نظامیان از طریق ورزش
		۲. کاهش تنش و درگیری بین نظامیان و دولت ها
		۳. تقویت امنیت عمومی کشور در زمان رویدادهای بین المللی ورزش
		٤. افزایش روابط ارزشمند در چارچوب قوانین ورزشی بین نظامیان ورزشکار
		۵. کاهش تبعیض نژادی بین ورزشکاران در رویدادهای بین المللی ورزشی
		٦. جمهوری اسلامی ایران بعنوان پرچم دار صلح و دوستی از طریق ورزش در بین کشورهای منطقه
	دستاوردهای فرهنگی و اجتماعی	۷. افزایش عزت نفس و غرور ملی با موفقیت در عرصه های بین المللی ورزش نظامیان
		۸. ایجاد تصویر مثبت در اذهان جامعه نسبت به کارکنان و ورزشکاران نیروهای مسلح
		۹. سربلندی و اشتهار ملت با موفقیت در رویدادهای بین المللی ورزش نظامیان
		۱۰. نمایش توانایی ملت، دولت و نیروهای مسلح در عرصه های بین المللی ورزش
		۱۱. انتقال فرهنگ، آداب و رسوم و سنت هادر رویدادهای بین المللی ورزشی
		۱۲. افزایش همکاری و تعامل بین نیروهای مسلح و سایر وزارتخانه ها و نهادهای ورزشی
		۱۳. تصویر مثبت از کشور میزبان در اذهان شرکت کنندگان سایر کشورها
		۱٤. گسترش و تقویت هویت ملی با موفقیت در عرصه های بین المللی ورزشی
		۱۵. فرصت برای تبلیغ کشور میزبان در رویدادهای بین المللی ورزشی
		۱٦. خنثی نمودن تبلیغات سوء دشمنان با حضور فعال در عرصه های بین المللی ورزش
		۱۷. ورزشکاران نیروهای مسلح به عنوان سفیران انقلاب اسلامی در میادین بین المللی ورزشی
	توسعه آمادگی جسمانی کارکنان نیروهای مسلح	۱۸. افزایش سطح سلامت، نشاط، شادابی و آمادگی جسمانی عمومی کارکنان نیروهای مسلح
		۱۹. استفاده از ظرفیت صدا و سیما و رسانه های ورزشی برای تبلیغ و نشان دادن توان نیروهای مسلح
		۲۰. نمایش توانمندی و آمادگی جسمانی و روحی نظامیان با موفقیت در عرصه های ورزشی
	توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای	۲۱. ایجاد ظرفیت های جدید در حوزه ورزش قهرمانی نیروهای مسلح در تعامل با سایر کشورها
		۲۲. بهبود جایگاه ورزش زنان در عرصه های ملی و بین المللی
		۲۳. توسعه ورزش قهرمانی نیروهای مسلح جهت کسب رتبه و مقام های برتر در رویدادهای بین المللی ورزشی
	توسعه زیرساخت های ورزشی	۲٤. توسعه صنعت گردشگری در زمان برگزاری رویدادهای بین المللی ورزشی (المپیک، جهانی، سیزم و ...)
		۲۵. توسعه و بازسازی زیرساخت های شهری، تاسیسات و اماکن ورزشی در میزبانی رویدادهای بین المللی ورزش
		۲٦. افزایش مهارت و تجربه در برگزاری رویدادهای ورزشی جهانی، المپیک، سیزم و ...
	توسعه تعاملات بین المللی	۲۷. ایجاد تعامل با نیروهای مسلح سایر کشورها در عرصه های دیگر نظامی
		۲۸. ایجاد فرصت مناسب برای ملاقات با مسئولان و فرماندهان نیروهای مسلح سایر کشورها
		۲۹. ایجاد زمینه مناسب جهت عقد تفاهم نامه های ورزشی بین مدیران تربیت بدنی کشورهای مختلف
	کاهش انزوای سیاسی و تحریم های اقتصادی	۳۰. ایجاد زمینه مناسب جهت ارتباط دولت ها و کاهش انزوای سیاسی
		۳۱. کاهش تحریم های اقتصادی از طریق ارتباطات ورزشی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

با توجه به جدول ۷ در بخش پیامدها ۷ مفهوم اصلی و ۳۱ گویه شناسایی شد. در این مدل راهبردها به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که در توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح واکنش درستی به شرایط علی، عوامل زمینه‌ای و مداخله‌گر داده شود که در این صورت پیامدهایی که پس از اعمال راهبردها به دست می آیند، برونداد راهبردها محسوب می‌شوند. برای بهبود فرایند طبقه‌بندی کدها در قالب مقوله‌ها، ابزار مقایسه‌های نظری به وسیله استراوس و کوربین پیشنهاد شده است. براین اساس، ۱۲۸ کد مستخرج نهایی در قالب ۳۱ مفهوم دسته بندی شده است.

کدگذاری انتخابی، کدگذاری محوری را در سطحی بالاتر و انتزاعی تر ادامه می دهد. در این مرحله شکل گیری و پیوند هر دسته بندی با سایر گروه ها تشریح می شود. در این مرحله محقق بیشتر در نقش نویسنده ظاهر می شود که براساس مقولات، نوشته های کدگذاری، یادداشت های نظری، شبکه‌ها و دیاگرام‌ها عمل می‌کند. جهت‌گیری کدگذاری گزینشی به سمت یکپارچه کردن مقولات مختلف در شکل یک طرح کلان است (۱۲). نظریه پردازان داده بنیاد، نظریه خودشان را در سه شکل ممکن ارائه می دهند: ۱- یک الگوی کدگذاری بصری ، ۲- مجموعه ای از قضایا (یا فرضیه‌ها)، ۳- داستانی که به شکل روایی نوشته می‌شود (۱۲). کدگذاری انتخابی، براساس ارتباط شناسایی شده بین مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها در کدگذاری باز و محوری، شروع می‌شود.

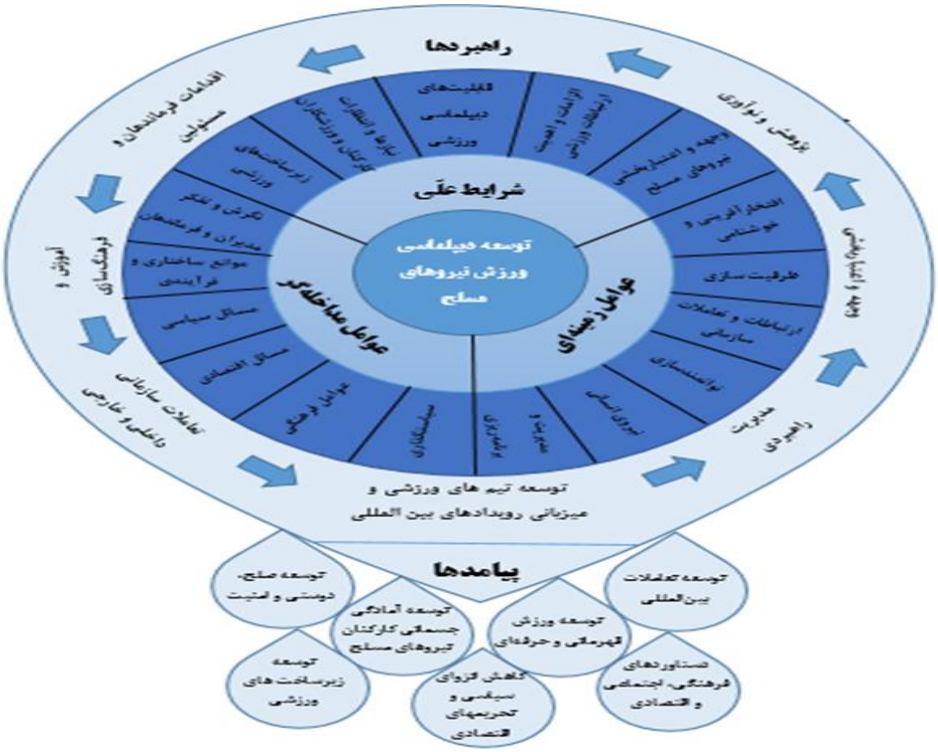

شکل ۱: الگوی پیشنهادی توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح بر اساس یافته های این پژوهش

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

در مدل ارائه شده در شکل شمارهٔ یک، ۳۱ مفهوم اصلی درقالب ابعاد شش گانهٔ مدل پارادایمی شامل عوامل علی (۵ مفهوم)، شرایط زمینه ای (٦ مفهوم)، شرایط مداخله گر (٦ مفهوم)، راهبرد (۷ مفهوم) و پیامدها (۷ مفهوم) برای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح را نشان می دهد. با عنایت به گزاره ها، مفاهیم و مقوله های تحقیق، در نهایت نظریه پیشنهادی تحقیق به شرح زیر تعیین گردید: ***"اهمیت بخشی به دیپلماسی ورزش نظامیان به عنوان ابزاری جهت تقویت دیپلماسی نظامی در سایر حوزه های ماموریتی نیروهای مسلح و به تبع آن توسعه دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران"***

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به تدوین مدل توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح پرداخته است. بدین منظور، از روش نظریهٔ داده بنیاد برای ارائهٔ الگو استفاده شد و مدل ارائه شده از فرایندهای کدگذاری ناشی از مصاحبه با نخبگان به دست آمد. نتایج تحلیل دادههای کیفی حاصل از مصاحبه، ارائهٔ مدل پارادایمی توسعه دیپلماسی ورزش با ۳۱ مقولهٔ اصلی و ۱۲۸ مقولهٔ فرعی درقالب ابعاد ششگانه شامل عوامل علی (۵ مفهوم)، شرایط زمینه ای (٦ مفهوم)، شرایط مداخله گر (٦ مفهوم)، راهبرد (۷ مفهوم) و پیامدها (۷ مفهوم) بود. در این مدل، وجهه و اعتباربخشی نیروهای مسلح، الزامات و اهمیت ارتباطات ورزشی، قابلیت های دیپلماسی ورزشی، نیازها و انتظارات کارکنان و ورزشکاران، زیرساخت های ورزشی به عنوان عوامل علی در نظر گرفته شده اند. این عوامل بر توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح اثر می گذارند و توجه به نقش هر کدام از آنها در کارکرد مدل ضروری است. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج شریعتی و گودرزی (۱۳۹٦)، پیمانفر و همکاران (۱۳۹۸)، رونی (۲۰۱۲)، گریکس و هولی هان (۲۰۱٤)، پورتئوکس و چوی (۲۰۱۸)، دوینسکی (۲۰۱۹) و ماهیتا و دشپند (۲۰۱۹) همخوان است (۵، ۱۳، ۱، ۱٤، ۱۵، ۱٦، ۱۷) و با تحقیقات پارک (۲۰۱۷) و جانکویچ (۲۰۱۷) ناهمخوان است (۱۸، ۱۹). در تحقیقات ناهمخوان ذکر شده، اهمیت وجهه و اعتبار بخشی و ارتباطات ورزشی بسیار ناچیز عنوان شده و آنها را عواملی مهم جهت توسعه دیپلماسی ورزشی ذکر نکرده اند. در حال حاضر تحولی شگرف در عرصه دیپلماسی رخ داده است. تحولی که باعث شده است اهمیت قدرت نرم افزایش یافته و جایگزین قدرت سخت شود. وجهه و اعتبار کشورها همچنین نیروهای مسلح کشورها نوعی قدرت نرم محسوب می شود. اساسا کارکرد دیپلماسی ورزشی آن است که با در نظر گرفتن ارزش‌های ملی کشورها، موجبات جذب گروه‌های مردمی، بهبود وجهه و اعتبار کشورها را فراهم می کند. رهبر معظم انقلاب اسلامی در این مورد می فرمایند "شماها (در میادین بین المللی) پیام هایی را می رسانید که این پیام ها با هیچ وسیله ای قابل رساندن نیست، پیام عزم و اراده، پیام ایستادگی و پیام ایمان. ایشان می

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

فرمایند ورزش از موجودی ملت ها خبر می‌دهد و سخن می‌گوید، حتی از توانایی دولت‌ها هم خبر می‌دهد و حرف می‌زند". امروزه دولت ها، کشورها و سازمانها به دنبال راهکارهایی هستند تا خود را کشوری با وجهه و اعتبار نشان دهند. نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست و به دنبال بهبود وجهه و اعتبار خود در سطح منطقه و جهان است. معمولا ورزش و رویدادهای مهم ورزشی می تواند تاثیر قابل توجهی در وجهه و اعتبار یک کشور در سطح ملی و بین المللی داشته باشد، مثلا مسابقات جام جهانی فوتبال ۲۰۰٦ در آلمان و بازی های المپیک زمستانی در سوچی ۲۰۱٤. گریکس و هولی هان (۲۰۱٤) در تحقیق خود عنوان می کنند، رویدادهای ورزشی کلید موفقیت ایجاد یک تصویر مثبت جهت رسیدن به اعتبار است. همچنین گریکس عنوان کرد که آلمان و روسیه از طریق برگزاری بازی های جام جهانی فوتبال و المپیک زمستانی اعتبار کسب کرده اند (۱٤).

در جهان کنونی اهمیت ارتباطات رو به افزایش است. گسترش ارتباطات و تعاملات بین ملت ها در انواع و سطوح متفاوت موجبات صلح را فراهم کرده و به حفظ آن کمک می کند و ورزش در این مسیر با توجه به اینکه زبانی بین المللی دارد و انسانها را جدای از مرزها در کنار یکدیگر جمع می کند یکی از مناسب ترین ابزارها است. از طریق ورزش پیام های صلح و دو ستی آ سان تر انتقال پیدا می کند (۸). عامل دیگری که به عنوان شرایط علی در تو سعه دیپلما سی ورز شی نیروهای مسلح تعیین شد قابلیت های دیپلما سی ورزش بود. برای درک بهتر قابلیت های دیپلما سی ورزش باید ابتدا قابلیت های ورزش را درک کرد. اولین نقشی که می توان برای ورزش در حوزه روابط بین الملل متصور بود، دیپلما سی عمومی ا ست. رونی (۲۰۱۲) عنوان می‌کند، تعداد مدال کسب شده در المپیک به این علت مهم ا ست که مشروعیت سیا سی را به دنبال دارد. میزان تاثیر وتمایل ر سانه ها برای پو شش اخبار رویدادهای بین المللی و تاثیر آن بر افکار عمومی حاکی از موثر بودن ورزش در عرصه سیاست و دیپلماسی است (۱). از دیگر شرایط و مقوله‌های جهانی که نقش توسعه دیپلماسی ورزشی نیروهای مسلح را پررنگ کرده است نیازها و انتظارت کارکنان نیروهای مسلح است. اهمیت روزافزون این عامل باعث شده تا این عامل در زمره شرایط علی توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای م سلح از نظر نخبگان همکاری کننده در تحقیق تعیین شود. سازمانهای موجود در هر جامعه با ا ستفاده از منابع محدودی که در اختیار دارند، به گونه ای به رفع نیازهای فردی و گروهی افراد جامعه می‌پردازند و از آنجا که منابع تولید همواره با یک ویژگی یعنی کمیابی مواجه هستند، اغلب اصلی ترین هدف سازمانها استفاده بهینه از عوامل تولید و ر سیدن به اثربخشی ا ست. این عوامل شامل زمین، سرمایه، نیروی انسانی، فناوری و مدیریت ا ست. در این بین نیروی ان سانی ارز شمندترین دارایی سازمان های و از حـ سا سیت بالایی برخوردار ا ست. یکی دیگر از مفاهیمی که در بخش شرایط علی از اهمیت قابل توجهی برخوردار است، نیازها و انتظارات کارکنان ورزشکار نیروهای مسلح می باشد. وجود

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

نیروهای جوان و با انگیزه در نیروهای مسلح از یک سو و علاقه آنان به شرکت در رویدادهای ورزشی جهت کسب افتخار، سبب می شود تا عزم و اراده ملی و اعتماد به نفس کارکنان افزایش یافته و این امر غرور ملی را با خود به همراه خواهد داشت. توسعه زیرساخت های ورزشی از جمله ایجاد اماکن و تاسیسات ورزشی، تامین تجهیزات و لوازم سخت و نرم افزاری در بخش های تخصصی ورزش و انجام تحقیقات و پژوهش های علمی و کاربردی در مراکز علمی تخصصی ورزشی و جذب سرمایه گذاری بخش های اقتصادی دولتی و خصوصی در برگزاری رویدادهای ورزشی از مسائل مهم در مقوله شرایط علی محسوب می گردد. بنابراین توسعه زیرساخت‌ها، امکانات و تجهیزات ورزشی از جمله پیامدهایی است که برای توسعه دیپلماسی ورزشی فعال می تواند برای هرکشوری مفید واقع شود. بدون تردید وجود زیرساخت های ورزشی مناسب، موجبات میزبانی رویدادهای ورزشی را فراهم نموده و منجر به توسعه دیپلماسی ورزشی می شود.

عوامل زمینه‌ای توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح در تحقیق حاضر افتخار افرینی و خوشنامی، ظرفیت سازی، ارتباطات و تعاملات سازمانی، توانمندسازی، نیروی انسانی، مدیریت و برنامه ریزی تعیین شد. نتایج این بخش تحقیق با نتایج شریعتی و گودرزی (۱۳۹٦)، پیمانفر و همکاران (۱۳۹۸)، هامف ری (۱۹۸٦)، دانسی و هار (۱۹۹۹)، کوبیرکی (۲۰۱٦)، جانکوویچ (۲۰۱۷)، کام و راسپاد (۲۰۱۸)، مارتیننکو و همکاران (۲۰۱۹) و یانی (۲۰۱۹) همخوان است (۵، ۱۳، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۱۹، ۱۱، ۲۳، ۱۰). امروزه کسب افتخار و خوشنامی در سازمان‌ها و جوامع مختلف امری مهم است که سازمانها و جوامع به دنبال دستیابی به آن هستند و زمینه توسعه را نیز فراهم می‌کند. با توجه به اینکه حضور تیم های ورزشی در رویدادهای بین المللی از جمله سیزم و کسب رتبه و مقام در مسابقات و یا میزبانی رویدادهای ورزشی باعث دیده شدن شهر و کشور میزبان در سطح جهان می شود زمینه ساز افتخار آفرینی و خوشنامی برای جوامع محسوب شده و توجه به این مهم را ضروری می نماید. اهمیت افتخار افرینی و خوشنامی به اندازه ای اهمیت دارد که مقام معظم رهبری فرموده اند پیروزی شما، قهرمانی شما، احساس افتخار را به ملت ما منتقل می کند و برای یک ملت این مهم است. هامف ری (۱۹۸٦) بیان می کند وقتی برزیل جام جهانی فوتبال ۱۹۷۰ را برنده شد، احساس بسیار قوی درون کشور حاکم شده بود مبنی بر اینکه سطح زندگی همتراز و یا بالاتر از کشورهای جهان اول بود و آن‌ها احساس می کردند که کشورشان در جوامع بین المللی شاخص و سرشناس شده است. همچنین دانسی و هار (۱۹۹۹) اشاره می کنند که پیروزی تیم ملی فوتبال فرانسه در جام جهانی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

۱۹۹۸ یک فرصت عالی برای نشان دادن ارزش های خدمات عمومی ، یکپارچگی موفق ، و ارزش های سنتی آنان در عرصه بین المللی بود که این عوامل موجبات خوشنامی کشور فرانسه را فراهم نمود.

از دیگر شرایط محدود کننده که تحت عنوان عوامل زمینه ای نامبرده می شوند در این تحقیق نیروی انسانی و مدیریت و برنامه ریزی تعیین شد. نیروی انسانی متخصص و مجرب و برنامه ریزی مناسب موجبات توسعه دیپلماسی ورزشی در نیرهای مسلح را فراهم میکند و عکس آن نیز از سرعت توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح می کاهد. شناخت نیروی انسانی مرتبط با دیپلماسی عمومی نخستین شرط پایه‌ریزی یک دیپلماسی موفق است (٢٤) منابع انسانی مجرب و متخصص یکی از الزامات اجرای موفق هر گونه برنامه‌ای است. نیروی انسانی مناسب و آگاهی آنان از دیپلماسی ورزش می تواند زمینه برنامه‌ریزی موفق را برای دستگاه متولی دیپلماسی ورزش بهتر فراهم نماید. برنامه ریزی هدفمند در سازمان های متولی، زمینه توسعه مناسب تر دیپلماسی ورزش را فراهم می کند. منابع انسانی نقش پررنگی در توسعه سازمان‌ها و نهادها دارند و توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح کشور از این قاعده مستثنی نیست. از دیگر شرایط زمینه ای در این تحقیق ارتباطات و تعاملات بین سازمانی تعیین شد. بین ارتباطات و تعاملات بین سازمانی و توسعه دیپلماسی ورزش ارتباطی دو سویه وجود دارد هر چه دیپلماسی ورزشی توسعه بیشتری پیدا کند ارتباطات و تعاملات بیشتر شده و هرچه ارتباطات و تعاملات بیشر شود دیپلماسی ورزش توسعه بیشتری پیدا میکند. همانگونه که بیان شد ورزش واسطه‌ای قدرتمند برای دستیابی و ساخت روابط است و ارزش‌هایی همچون احترام متقابل، تساهل، شفقت، نظم، ایجاد فرصت برابر و حکمرانی قانون را میان تقسیمات قومی و فرهنگی تقویت می‌کند. کوبیرکی (٢٠١٦) در تحقیقی با عنوان دیپلماسی پینگ پونگ و میراث آن در سیاست خارجی آمریکا به بررسی دیپلماسی پینگ پونگ بین ایالات متحده و چین که توسط هر دو کشور به عنوان یک ابزار دیپلماتیک برای دستیابی به رویکرد سیاسی به رغم ناهماهنگی ایدئولوژیکی و اختلاف بر سر تایوان و ارتباط بین دو کشور، مورد استفاده قرار گرفت پرداخت. هر دو دولت به دنبال راهی برای ایجاد روابط نزدیک بودند، اما شرایط خاص آنها را از تماس های دیپلماتیک سنتی منع می کرد. ثابت شده که دیپلماسی ورزش یک راه حل مناسب است. در این تحقیق نویسنده تلاش می کند تا یک فرضیه را درباره میراث بعدی دیپلماسی پینگ پنگ در سیاست خارجی آمریکا بررسی کند. این مطالعه به منظور تعیین دلایل نیاز به استفاده از ورزش به منظور ایجاد روابط نزدیک تر بین بازیگران متخاصم روابط

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

بین الملل انجام شد. نتایج این تحقیق نشان داد دیپلماسی ورزش توانایی بهبود ارتباطات کشورهای دارای تنش سیاسی را دارد (۲۲).

از دیگر عوامل در شرایط زمینه ای ظرفیت سازی است. توجه به ظرفیت سازمانها در جهت به کارگیری دیپلماسی ورزش زمینه ساز توسعه دیپلماسی ورزش می شود. توجه به ظرفیت نیروهای مسلح در جهت توسعه دیپلماسی ورزش امری مهم و ضروری به نظر می رسد. نیروهای مسلح جهت توسعه دیپلماسی ورزشی باید به مواردی از جمله، وجود ظرفیت های بالقوه کشور جهت حضور در رویدادهای بین المللی ورزش، توسعه بسترهای صنعت گردشگری در میزبانی رویدادهای بین المللی ورزش، وجود زیر ساخت ها، اماکن و تاسیسات ورزشی استاندارد برای رویدادهای بین المللی ورزش، فراهم بودن بسترهای مناسب برای حضور ورزشکاران زن محجبه در رویدادهای بین المللی ورزشی توجه داشته باشد. در این پژوهش عوامل مداخله گر شامل سیاست گذاری، عوامل فرهنگی، مسائل اقتصادی، مسائل سیاسی، موانع ساختاری و فرایندی، نگرش و تفکر مدیران و فرماندهان تعیین شد. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج جوادی پور (۱۳۹۵)، پیمانفر و همکاران (۱۳۹۸)، شریعتی و گودرزی (۱۳۹٦)، ناظمی و همکاران (۱۳۹۷) و کام و راسپاد (۲۰۱۸) همخوان است (۲۵، ۱۳، ۵، ۲٦، ۱۱) و با تحقیقات جاروی، مارای و مک دونالد (۲۰۱۷) و سیبوریان و افریانسیا (۲۰۱۸) ناهمخوان است (۲۷، ۲۸). در تحقیقات ناهمخوان ذکر شده مسائل سیاسی و اقتصادی را به عنوان عاملی مداخله گر جهت توسعه دیپلماسی ورزشی بیان نکرده اند. آنها عنوان می کنند مسائل فرهنگی و اقتصادی نقشی در توسعه دیپلماسی ورزشی ندارد. یکی از عوامل مداخله گر در توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح سیاست گذاری است. در واقع سیاست گذاری نامناسب و همچنین ضعف در سیاست گذاری نقش منفی در توسعه دیپلماسی ورزش به همراه داشته و توسعه دیپلماسی ورزش را با مانع مواجه می‌سازد. سیاست گذاری در حوزه ورزشی دو وظیفه عمده را برعهده دارد، از یک سو بخشی از انرژی آن معطوف به نشان دادن اهمیت مساله می شود و از سوی دیگر بخشی از آن به برنامه ریزی و پیدا کردن راه حل های مناسب معطوف می گردد. در واقع می توان گفت هنگامی که یک پدیده فرهنگی از دید گروههای اجتماعی به عنوان مساله و یا مشکل فرهنگی شناخته شود و این تصویر خود را به صورت یک فشار اجتماعی نشان دهد، اراده لازم برای حل مشکل به شکل ساده تری بسیج می شود اما به میزانی که موضوعات فرهنگ عمومی در حوزه محدودتری از دست اندرکاران و کارشناسان باقی بماند ضرورت ان کمتر شناخته می شود. ضعف در سیاستگذاری هدفمند در حوزه بین الملل ورزش و بینش

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

ضعیف مدیران ورزشی نیروهای مسلح از یک سو و سیاست گذاری نامناسب در عرصه فرهنگی و ورزش و بی توجهی صدا و سیما و رسانه های ورزشی به رویدادهای ورزشی نظامیان جهان (سیزم) از سوی دیگر، می تواند تاثیر منفی را در توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح به همراه داشته باشد.

از دیگر عوامل مداخله گر در توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح مسائل اقتصادی است. مسائل اقتصادی همواره نقش پررنگی را در توسعه پدیده های مختلف بازی می کند. اقتصاد و فرصت های اقتصادی عاملی مهم در توسعه و گسترش دیپلماسی ورزشی محسوب می شوند. در صورتی که این ابزار دارای ضعف و ناکارامدی در بخش های مختلف خود باشد، می تواند در عین حال که فرصت ساز برای دیپلماسی ورزشی باشد، چالش زا نیز باشد. از دیگر شرایط مداخله گر پدیده تحقیق حاضر، عوامل فرهنگی و سیاسی تعیین شد. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج هاس و گراسمن (۲۰۱٤) همخوان است. آنها در تحقیق خود عنوان می‌کنند که دیپلماسی ورزشی تلاش می کند تا بر تفاوت‌های فرهنگی غلبه و مردم را به هم نزدیک کند. تفاوت‌های فرهنگی، ارزش و باورها، قومیت ها، آداب مهمانی نوازی از فرایندهای فرهنگ سازی است که می تواند علاوه بر نزدیک کردن مردم به هم، ارتباطات دیپلماتیک قوی تری را به دنبال داشته باشد (۲۹).

از عوامل مداخله گر در توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح در تحقیق حاضر، موانع ساختاری و فرایندی بود. نخبگان در تحقیق حاضر، به وجود موانع در برخی از سازمان‌های نیروهای مسلح از جمله در اعزام ورزشکاران برای شرکت در رویدادهای بین المللی، کمبود زیر ساخت های ورزشی برای میزبانی رویدادهای بین المللی ورزشی، همکاری ضعیف برخی از نهادها و فدراسیون های ورزشی با تربیت بدنی نیروهای مسلح، عدم کسب کرسی و جایگاه در سازمان های بین المللی بویژه در شورای ورزش نظامیان جهان (سیزم) را به عنوان موانع ساختاری و فرایندی در راه توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح برشمردند. نیروهای مسلح جهت توسعه بیشتر دیپلماسی ورزشی باید بر موانع فوق فائق آید.

مدیران نقش بسیار مهمی را جهت موفقیت در اجرای برنامه های سازمانی ایفا می کنند. مدیران و فرماندهان نیروهای مسلح نقش ویژه در توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح دارند. اگر نگرش مدیران و فرماندهان نیروهای مسلح به توسعه دیپلماسی ورزشی مثبت باشد موجبات توسعه این پدیده در نیروهای مسلح فراهم می گردد. اما اگر فرماندهان و مدیران نیروهای مسلح نگرشی منفی به پدیده توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح داشته باشند، زمینه توسعه این پدیده فراهم نخواهد شد، نگرش و تفکر

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

فرماندهان و مسئولان از عوامل مهم مداخله گر در توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح عنوان شد. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه پیش بینی عدم کسب نتیجه مورد انتظار تیم های ورزشی نیروهای مسلح در رویدادهای ورزشی و توجه ناکافی به حضور زنان در رقابت های ورزشی بین المللی و سیزم از دیگر عوامل مداخله گر در توسعه دیپلماسی ورزشی نیروهای مسلح نام برده شده است. همچنین برخی از افراد مصاحبه شونده عواملی از جمله تاکید رهبر معظم انقلاب بر توسعه دیپلماسی ورزش، نگرش و تفکر مثبت مدیران و مسئولین ورزشی، وجود زیرساخت های ورزشی در برخی از سازمان‌های تابعه نیروهای مسلح را از جمله عوامل مداخله گر تسهیل کننده برشمردند.

آنچه در این بخش از مدل به عنوان راهبردهای توسعه دیپلماسی ورزشی نیروهای مسلح مدنظر صاحب نظران بود شامل اقدامات فرماندهان و مسئولین، آموزش و فرهنگ سازی، تعاملات سازمانی داخلی و خارجی، توسعه تیم های ورزشی و میزبانی رویدادهای بین المللی، مدیریت راهبردی، وجهه و اعتبار بخشی و پژوهش و نوآوری بود. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج جوادی پور (۱۳۹۵)، پیمانفر و همکاران (۱۳۹۸)، شریعتی و گودرزی (۱۳۹٦)، ناظمی و همکاران (۱۳۹۷)، یاماموتو (۲۰۱۲)، ریچ (۲۰۱٤)، کوبیرکی (۲۰۱۷) و جانکوویچ (۲۰۱۷) همخوان است (۲۵، ۱۳، ۲٦، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۱۹). از جمله راهبردهایی که جهت توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح در این تحقیق مشخص شد اقدامات فرماندهان و مسئولین بود. فرماندهان و مسئولین در نیروهای مسلح عاملی مهم در توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح به شمار می روند و می توانند با اقدامات مناسب خود موجبات توسعه دیپلماسی در نیروهای مسلح را فراهم کنند. یاماموتو (۲۰۱۲) نقش و جایگاه ورزش در سیاست ملی ژاپن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. وی در تحقیق خود با عنوان "توسعه ملت ورزشی: ورزش را به عنوان یک حوزه استراتژیک سیاست ملی ژاپن" بیان می کند که جنبش سیاسی با اقدام قانونگذاری جدید برای ورزش کشور ژاپن ضرورت دارد. همچنین یاماموتو ضمن بیان رشد علاقه و برجستگی سیاسی و دولتی در ورزش نقش ساختاری مدیران ورزش ژاپن را تشریح می‌کند. در پایان این تحقیق بیان شده است که در حال حاضر مفهوم توسعه از طریق ورزش به منظور بنا نهادن یک دولت بر یک فرهنگ ورزشی قوی در دستور کار دولت ژاپن قرار دارد که مدیران ورزش ژاپن نقش مهمی در این فرایند بر عهده دارند و نوک پیکان ایجاد این فرهنگ ورزشی محسوب می شوند. آموزش و فرهنگ سازی از دیگر راهبردهای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح است. آموزش و فرهنگسازی عموما نقش مهمی در توسعه پدیده های مختلف ایفاء می کند. چیزی که توسط نخبگان تحقیق حاضر به عنوان راهبردی جهت توسعه دیپلماسی ورزش به آن اشاره شد. نخبگان تحقیق حاضر به عواملی مانند استفاده و بکارگیری افراد توانمند و متخصص در مسئولیت های کلیدی مدیریتی ورزش نیروهای مسلح، افزایش دانش مدیران ورزشی در

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

حوزه دیپلماسی ورزشی نظامیان، آموزش مهارت های دیپلماسی به مدیران، مربیان، داوران و مسئولین ورزش نیروهای مسلح، ترویج فرهنگ ورزش در بین کارکنان نیروهای مسلح برای ایجاد انگیزه و حضور در تیم های ورزشی، توسعه فعالیت های فرهنگی و معنوی در رویدادها و جشنواره های ورزشی نیروهای مسلح، توسعه و گسترش جشنواره های فرهنگی ورزشی برای سربازان، دانشجویان و کارکنان نیروهای مسلح اشاره کردند.

از دیگر راهبردهای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح که در این تحقیق مشخص شد تعاملات سازمانی داخلی و خارجی بود. نیروهای مسلح کشور جهت توسعه دیپلماسی ورزش خود باید برای تعاملات بین سازمانی داخلی و خارجی اهمیت ویژه قائل باشد. ورزش می تواند یک نیروی اجتماعی، فرهنگی و سیاسی برای توسعه تعاملات از طریق ارتباطات بین فرهنگی و توسعه و تقویت ارتباطات اجتماعی و سیاسی باشد. ورزش یک ابزار بسیار مفید برای هر کشوری که در عرصه روابط بین الملل درگیر است، می باشد. ورزش می تواند در یک محیط رسمی و با شکستن موانع برای نمایندگان سیاسی و یا سازمان های غیر دولتی در مناطق بحران به روابط کشورها کمک کند و موجبات تعاملات بیشتر کشورها شود (۲۹).

توسعه تیم های ورزشی و میزبانی رویدادهای بین المللی از راهبردهای بدست آمده در این تحقیق جهت توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح است. با مرور سخنان مقام معظم رهبری به اهمیت این راهبرد در توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح بیش از پیش پی می بریم. ایشان می فرمایند "هیچ اشکالی ندارد شما (در سازمان بسیج) تیم های ورزشی تشکیل بدهید و این تیم ها را به رده های بالای قهرمانی بکشانید، اشتباه نشود که خیال کنیم ما ورزش عمومی می خواهیم اما ورزش قهرمانی نمی خواهیم، اگر ورزش قهرمانی نباشد ورزش عمومی نخواهد بود". کشورها با میزبانی رویدادهای ورزشی می‌تواند بسیاری از مشکلات اقتصادی خود را برطرف کنند و با پیشرفت اقتصادی روابط سیاسی و دیپلماتیک خود را سامان دهند. برای مثال بریتانیا با برگزاری المپیک ۲۰۱۲ لندن، توانست جایگاه اقتصادی خود را تقویت کند و در طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۰ که بریتانیا به دنبال آمادگی برای برگزاری این بازی‌ها بود، در شاخص صادرات، مهاجرت، سرمایه‌گذاری، فرهنگ، گردشگری و مردم جزو شش دولت برتر دنیا قرار گرفت.

بسیاری از کشورها به تازگی هزینه‌های خود را در بخش ورزش قهرمانی افزایش داده اند. تعداد قابل توجهی از کشورها نیز برای میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی کاندید شده و این کشورها به طور چشمگیری افزایش یافته اند. چراکه برای به دست آوردن اعتبار بین المللی در یک سطح ورزشی جهانی بهتر از به کارگیری قدرت نظامی و اقتصادی است. ریچ

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

(۲۰۱٤) می نویسد کشور کوچک قطر شدیدا در حال سرمایه گذاری در بخش ورزش است. کشور میزبان رویدادهای ورزشـــی معتبر و بزرگ مانند بازی های آســـیایی و جام جهانی فوتبال به دنبال ترویج ورزش قهرمانی و موفقیت ورز شکاران نخبه خود ه ستند و در با شگاه های ورز شی معروف دیگر ک شورها سرمایه گذاری می کنند. این ک شور ورزش را در سیا ست خارجی خود به عنوان ابزاری برای ایجاد روابط بی شتر برای به د ست آوردن قدرت نرم و امنیت ملی استفاده می‌کند (۳۱).

مدیریت راهبردی از جمله راهبردهایی ا ست که نیروهای مسلح جهت تو سعه دیپلما سی ورزش می تواند از آن ا ستفاده کند. حال سوالی که پیش می‌آید این ا ست که در محیط سرا سر متغیر بین المللی ورزش چگونه می‌تواند برای ک شور نقش دیپلماسی ورزشی را به گونه‌ای بازی کند که سیاست‌ها و اهداف ملی آن‌ها تحقق یابد؟ صاحبنظران بر این باورند که مدیریت اســتراتژیک، مدیریت خاص دوران بحران و دوره تغییرات ســریع محیط درونی و بیرونی ســازمان اســت. مدیریت در چنین وضــع دشــوار و ناپایداری بیش از هر چیز به تفکری خلاق، ذهنیتی گشــوده برای کســب اطلاعات، شــامه‌ای تیز برای دریافت علائم خطر، بینشــی آینده نگر و برنامه‌ریز و برخوردی واقع‌گرا و منطقی نیاز دارد. مدیریت استراتژیک راه و روش ثابت و تغییر تاپذیری نیست؛ بلکه خود روش ساز است. مجموعه‌ای از دستور العمل‌های دائمی نی ست؛ بلکه خود رویه‌های کار را در عمل می‌آموزد. نیروهای م سلح جمهوری ا سلامی ایران جهت تو سعه دیپلما سی ورزشــی باید نگاه ویژه به مدیریت راهبردی به ویژه در تدوین راهبردهای هدفمند و بلند مدت در ورزش قهرمانی خود دا شته و تهیه نق شه راه جهت بهره برداری حداکثری از این فر صت با ک سب کر سی های تاثیر گذار در سیزم دا شته تا بتواند در جهت توسعه دیپلماسی ورزش خود نهایت بهره را داشته باشند و مدیریت راهبردی را به عنوان راهبردی موثر جهت توسعه دیپلماسی ورزشی به کار گیرند.

در دیپلماســی راه‌های زیادی برای افزایش وجهه و اعتبار بخشــی وجود دارد. در جهان پس از جنگ ســرد، ورزش منبع طبیعی وجهه و اعتبار اســت. معنای این جمله این اســت که در دنیای کنونی و در فقدان بازی های قدرت عصــر جنگ ســرد، وجهه تنها هدفی اســت که دولت ها برای بدســت اوردن ان تلاش می کنند و ورزش یکی از شــیوههای متعددی است که کسب وجهه از طریق ان حاصل می شود (۳۳). کوبیرکی(۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان دیپلماسی ورزش نروژ، به بررسی دیپلماسی ورزشی آن کشور و بررسی تاثیر آن بر نام تجاری بین المللی این کشور پرداخته است. محقق در این تحقیق، اصطلاح "دیپلماسی ورزشی" را تعریف می کند و تلاش می نماید تا استراتژی دیپلماسی عمومی کشور نروژ را مشخص کند و به دنبال تجزیه و تحلیل روش های استفاده شده در دیپلماسی ورزشی نروژ است. محقق در این تحقیق به این نتیجه رســید که دیپلماســی ورزش به عنوان عاملی در بهبود وجهه و اعتبار نام تجاری کشــور نروژ نقش دارد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

بنابراین موفقیت در رویدادهای ورزشـــی نه تنها باعث افزایش برند ملی نیروهای مســـلح کشـــور می شـــود بلکه از این فر صت می توان در جهت ترویج شعار سیزم که صلح و دو ستی از طریق ورزش ا ست، وجهه و اعتبار بی شتری برای کشور بدست آورد (۳۲).

از دیگر راهبردهای ذکر شده تو سط نخبگان در تحقیق حا ضر پژوهش و نوآوری ا ست. نیروهای م سلح جهت تو سعه دیپلماســـی ورزش باید به امر پژوهش و نوآوری توجه خاص داشـــته باشـــد و از طریق ارتباط و تعامل هدفمند با مراکز دانشـــگاهی، علمی تحقیقاتی و انجام پژوهش و تحقیقات بنیادی و کاربردی در حوزه های مختلف ورزشـــی، ایجاد بانک اطلاعاتی جامع و به روز ورز شی، به ویژه سیزم و همچنین میزبانی رویدادهای ورز شی از جمله مجمع عمومی سیزم و همایش های علمی به همراه ایجاد و باز سازی زیر ساخت های ورز شی و تو سعه با شگاهها و پایگاههای قهرمانی جهت جذب بیشتر ورز شکاران برای حضوری بهتر در رویدادهای ورز شی جهت کسب افتخار و مدال با تشویق مناسب آنان در تو سعه دیپلما سی ورز شی کمک نماید و در جهت تو سعه دیپلما سی ورزش نیروهای مسلح گام بردارند. ازنظر کلاد اسماج مدیر فروش اقتصاد جهانی در داوس، در عصر کنونی دولتها بر ا ساس میزان توانایی و دانش خود قضاوت می شوند و یکی از چالشهای موجود، تبدیل اطلاعات با حجم بالا ا ست که تو سط شبکه ها و ر سانه‌های جهانی منتشر می شود و به دانش و اطلاعات ارزشمند جهت تحقق اهداف یک سازمان ازجمله دستگاههای دیپلماتیک نیازمند است (۳٤)

پیامدهایی که راهبردهای پژوهش با اثرات تعاملی شـــرایط علی، عوامل زمینه‌ای و مداخله گر ایجاد می‌کنند، عبارتند از: توسعه صلح و دوستی، توسعه تعاملات بین المللی، دستاوردهای فرهنگی و اجتماعی، توسعه آمادگی جسمانی کارکنان نیروهای مسلح، توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای، توسعه زیر ساخت های ورزشی و کاهش انزوای سیاسی و تحریم های اقت صادی. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج جوادی پور (۱۳۹۵)، پیمانفر و همکاران (۱۳۹۸)، شریعتی و گودرزی (۱۳۹٦)، ناظمی و همکاران (۱۳۹۷)، یاماموتو (۲۰۱۲)، گریکس و هولیهان (۲۰۱۳)، یسکووسکا و پتروسوسکا (۲۰۱۵) و دِ سن اجنیو و همکاران (۲۰۱۵)، همخوان است (۲۵، ۱۳، ٥، ۲٦، ۳۰، ۱٤، ۳۳، ۳۵).

از پیامدهایی که در نتیجه تو سعه دیپلما سی ورز شی در نیروهای م سلح انتظار می رود، تو سعه صلح، دو ستی و امنیت ا ست. برقراری صلح و امنیت بین المللی از کهن ترین آرمان‌های بشر بوده ا ست. در این زمینه مطالعات متعدد حاکی از نقش پررنگ ورزش در توسعه صلح، روابط دوستانه و امنیت بین کشورها می باشد. دِ سن اجنیو و همکاران (۲۰۱۵) از دانشگاه کاتالونیا و پامپو فاربا اسپانیا در مطالعه خود به بررسی و تجزیه و تحلیل اقدام تور صلح باشگاه بارسلونا در سال ۲۰۱۳ در اســـرائیل و فلســـطین پرداختند. در این مقاله به ماهیت اقدام باشـــگاه بارســـلونا جهت تمرینی برای دیپلماســـی ورزشی پرداخته شده است (۳۵).

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

از دیگر پیامدهای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح، توسعه تعاملات بین المللی بیان شده است. امروزه تلاش در جهت توسعه تعاملات بین المللی برای کشورها به عنوان یک اصل اجتناب ناپذیر در همه عرصه های اقتصادی، امنیتی، سیاسی و ... پذیرفته شده است. توسعه تعاملات بین المللی کشورها می تواند باعث رونق اقتصاد، ثبات امنیت، ارتقاء سطح سلامت، نشاط و شادابی جامعه و سایر حوزه های دیگر گردد. تعامل بین نظامیان با برگزاری رویدادهای ورزشی زمینه ساز دوستی و نزدیکی بیشتر بین آنان شده و این امر در رفع خصومت ها و درگیری ها بسیار موثر می باشد. کشورها برای برون رفت از انزوا و یا تحریم های اقتصادی و سیاسی تلاش می نمایند تا ارتباطات خود را در حوزه های بین المللی توسعه داده و اقتدار و توان خود را به نمایش بگذارند و لذا توسعه مراودات ورزشی بین کشورها و نظامیان زمینه ساز تعاملات در سایر عرصه ها می گردد.

از دیگر پیامدهای توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح دستاورد های فرهنگی و اجتماعی تعیین شد. همراه شدن دیپلماسی ورزشی با دیپلماسی فرهنگی می‌تواند از جمله مؤلفه های مولد قدرت نرم باشند. ورزش بستری مناسب برای ارائه و ظهور خرده فرهنگ های کشورهای مختلف به ویژه میزبانان رویدادهای بزرگ ورزشی است. در واقع کشورها از طریق نمایش فرهنگ خود در رویدادهای بزرگ ورزشی به قبض و بسط جایگاه خود در عرصهٔ بین الملل می پردازند. جذابیت های روز افزون ورزش و کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند باعث شده است تا ورزش به عنوان بستر مناسبی برای عرصه ارزش ها و فرهنگ های یک کشور به کشورها و فرهنگ های دیگر تبدیل شود. ورزش وسیله مناسبی است که قدرت نرم یک کشور از طریق آن می تواند به طور گسترده تر، بیشتر و عمیق تر از آنچه توسط مبادلات فرهنگی معمول صورت می گیرد، منتقل شود (۳٦). یسکوو سکا و پترو سو سکا (۲۰۱۵) در تحقیق با عنوان "دیپلماسی ورزشی: توسعه و عمل" بیان داشتند که دیپلماسی ورزشی، به عنوان بخش کاملی از دیپلماسی عمومی، در روابط بین المللی مدرن عمل می کند. در این تحقیق محققان به این نتیجه رسید که دیپلماسی ورزشی دستاوردهای فرهنگی و اجتماعی مشخصی برای کشورها به همراه دارد. دیپلماسی ورزشی تأثیر مثبتی در بهبود درک عمومی از کشورها، ترویج نفوذ سیاسی کشورها و گسترش فرهنگ و ارزش های آنها و نیز تقویت صلح دارد (۳۳).

از دیگر پیامدهای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح، توسعه آمادگی جسمانی کارکنان نیروهای مسلح بود. نکته ای که اهمیت زیادی برای نیروهای مسلح برخوردار است. نیروی مسلح، نهادی اجتماعی است که اقتدار آن به شکل مستقیم و غیرمستقیم در پیشرفت و ترقی دیگر نهادهای اجتماعی مؤثر است. یکی از عناصر موفقیت نیروهای مسلح در انجام ماموریت های محوله، داشتن آمادگی جسمانی و برخورداری کافی از قابلیت های لازم برای استفاده از بدن در موقعیت های مختلف می باشد. اهمیت تربیت جسمی و روحی نیروها به رغم پیشرفت تکنولوژی جنگ و سلاح‌های فوق مدرن،

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

اهمیت توانایی روحی وجسمی نیروهای مسلّح به عنوان یک ضرورت پایدار برای نیروهای مسلّح همچنان دررأس برنامه‌های نظامیان می‌باشد. به همین دلیل در کشورهای دنیا جایگاه ویژه‌ای برای‌تربیت بدنی و ورزش در نیروهای مسلّح در نظر گرفته شده است.

تو سعه زیر ساخت‌ها، تو سعه ورزش قهرمانی و حرفه ای، امکانات و تجهیزات ورز شی، افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی، اشتغال‌زایی، توریست ورزشی پیامدهایی است که دستگاه دیپلماسی ورزشی فعال می تواند برای هرکشوری به ارمغان آورد. پیامدی که یاماموتو (۲۰۱۲) در مطالعه خود اینگونه بیان می‌کند که مفهوم توســـعه ورزش به منظور بنا نهادن یک دولت بر یک فرهنگ ورزشـــی قوی در دســـتور کار دولت ژاپن قرار دارد. مطالعات شـــورای اروپا که بوســـیله کمیسیون اروپایی در سال ۱۹۹۹ منتشرشد نشان می‌دهد که توسعه ورزش و زیرساخت های ورزشی اثر مهمی برGNP و استخدام و اشتغال دارد. لذا وقتی ورزش و دیپلماسی ورزشی در سیاست کلان دولت‌ها قرار گرفت، زمانی که توسعه روابط بین الملل از طریق ورزش دغدغه دولتمردان شـــد پیامدهای ورزشـــی آن ظهور خواهد کرد. اما این پیامدها کدام بیشتر از دیگری برای کشور اهمیت دارد؟

کاهش انزوای سیاسی و تحریم های اقتصادی از پیامدهای توسعه دیپلماسی ورزش نیروهای مسلح تعیین شد. تحریم های اقتصادی یکی از ابزارهای دیپلما سی اجبار ا ست که ورزش به مثابهٔ ارزش مشترک جهانی می‌تواند تجلیگاه تقابل کشورهای متخا صم و متجاوز در مقابل یکدیگر با شد. کشورها از بستر ورزش به منظور اعتراض خود نسبت به رفتار جامعهٔ جهانی یا به طور خاص کشـوری متجاوز علیه خود اسـتفاده می کنند. گریکس و هولیهان (۲۰۱۳) از دیپلماســی پینگ پنگ تعبیر جالبی دارند، از نظر آنها دیپلماسی پینگ پنگ ۱۹۷۱ نقش تسریع کننده روابط بین چین و ایالات متحده امریکا دا شته ا ست. دیپلما سی پینگ پنگ از انزوای بیشتر چین و آمریکا در برابر یکدیگر کا سته و منجر به روابط بیشتر آنها با یکدیگر شده ا ست. بنابراین ایجاد بستر های منا سب برای ارتباط بیشتر ورز شی بین نیروهای نظامی کشورها می‌تواند باعث کاهش انزوای سیاسی و حتی تحریم ها گردد.

قابل ذکر ا ست با توجه به اینکه تاکنون در سطح نیروهای مسلح در خصوص دیپلما سی نظامی و همچنین دیپلما سی ورز شی تحقیقی صورت نگرفته ا ست و از سوی دیگر در سطح مراکز علمی کشور هم در حوزه دیپلما سی نظامی و ورزشی نیروهای مسلح تحقیقاتی انجام نشده است و بیشتر پژوهش های انجام شده نیز در حوزه های دیپلماسی عمومی و ورزشی می باشد. اکثر نتایج تحقیقات انجام شده همسو با نتایج بدست امده در تحقیق حاضر بوده و ناهمخوانی در تحقیقات بسیار اندک به چشم خورده است.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

چیزی که در این بخش مورد توجه قرار گرفت طراحی الگویی راهبردی بود که بتواند به توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح ج.ا. ایران کمک نماید. با توجه به مدل پیشنهادی توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح (شکل ۱) مشاهده می شود، این مدل برای توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح دارای شرایط علی، عوامل زمینه ای، عوامل مداخله گر، راهبرد و پیامد ها است. نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در جهت توسعه دیپلماسی ورزش باید شر ایط علی، عوامل زمینه ای و مداخله گر را کنترل کرده و به آنها توجه داشته باشند و با تمرکز بر آنها راهبردهای مناسبی که در این تحقیق مشخص شد را به کارگیرند تا از طریق به کارگیری این راهبردها به پیامدهای مدنظر دست یابند. از آنجا که عوامل مختلفی به تقویت نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران کمک می کند، از جمله برگزاری مانورهای رزمی مشترک با کشورهای دیگر، برگزاری دوره های آموزشی مشترک و سایر برنامه هایی که به صورت مشترک می تواند برگزار شود، دیپلماسی ورزش نیز می تواند به برقراری ارتباط بیشتر بین کشورهای مختلف کمک نماید و ارتباطات کشورها را تلطیف بخشیده و زمینه ساز برقراری ارتباط بیشتر بین نظامیان کشورهای مختلف در زمینه های دیگر را فراهم کند. این ارتباطات میان نظامیان کشورهای مختلف زمینه ساز ارتباط بهتر کشورها می شود و منجر به توسعه دیپلماسی کشور می گردد. آنچه محقق به عنوان نظریه خود در تحقیق عنوان می کند **"اهمیت بخشی به دیپلماسی ورزش نظامیان به عنوان ابزاری جهت تقویت دیپلماسی نظامی در سایر حوزه های ماموریتی نیروهای مسلح و به تبع آن توسعه دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران"** همین موضوع را نشان می دهد. در واقع هدف غایی توسعه دیپلماسی ورزش در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران توسعه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران است. چیزی که کشور ما امروزه با توجه به مسائل و مشکلات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و ... بیش از پیش به آن نیاز دارد. تحقیق حاضر، توسعه دیپلماسی ورزشی در نیروهای مسلح را بدون توجه به سازمانهای تابعه (ارتش، سپاه، نیروی انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح) بررسی نموده است، لذا به محققین آینده پیشنهاد می گردد در تحقیقات جداگانه ای توسعه دیپلماسی ورزش در سازمانهای تابعه نیروهای مسلح (ارتش، سپاه، نیروی انتظامی) را بررسی کنند. همچنین با توجه به اینکه تحقیق حاضر به اولویت بندی شرایط علی، عوامل زمینه ای، عوامل مداخله گر، راهبرد و پیامد نپرداخته است به محققین آینده پیشنهاد می‌گردد به اولویت بندی این عوامل بپردازند.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

منابع

۱. Rooney, P. Sport for Development and Peace: the case of Northern Ireland. NUI Galway. 2012;1-69.
۲. Nik Ain, E. Assessing the Impact of Media on the Nature of Iranian Man. Psychological Operations Studies. 2009; No. 23 (Persian).
۳. Sabilan Ardestani, H. Psychological Operations and Media Diplomacy. Psychological Operations Studies. 2004; No. 7. (Persian).
٤. Ghorbani, N. Investigating the Challenges of Iranian Public Diplomacy in the Persian Gulf Region (Case Study: Bahrain and Iraq). Thesis, Faculty of Law and Political Science. University of Tehran, Tehran, Iran. 1391 (Persian).
٥. Shariati, M., Goodarzi, M. Structural Modeling (SEM) of Sports Diplomacy Components in the Development of International Relations of the Islamic Republic of Iran. New Approaches in Sports Management. 2017; 5;16. (Persian).
٦. Murray S. The two halves of sports-diplomacy. Diplomacy & statecraft. 2012 Sep 1;23(3):576-92.
۷. Nicholson M, Hoye R, Houlihan B, editors. Participation in sport: International policy perspectives. Routledge; 2010 Sep 6.
۸. Baran Cheshmeh, M. A. Introduction to the International Military Sports Council (SEISM). NAJA Deputy for Education and Training Publications. 2014; First Edition. (Persian).
۹. Ghadami, M., Mostafavi, H. Presenting the operational model of cultural diplomacy of the Islamic Republic of Iran. Journal of Cultural Management. 2009; 5(3), 61-83. (Persian).
۱۰. Yani DR. SPORTS DIPLOMACY AS THE ALTERNATIVE OF RECONCILIATION FOR SOUTH KOREA-NORTH KOREA AND THE PROSPECT OF REUNIFICATION.
۱۱. Côme T, Raspaud M. Sports diplomacy: A strategic challenge for Qatar. Hermès, La Revue. 2018(2):169-75.
۱۲. Bazargan, A. Introduction to Qualitative and Mixed Methods: Common Approaches in Behavioral Sciences. Didar Publishing. 1389; Second Edition. (Persian).
۱۳. Peymanfar, M. H, Elahi; A R, Sajjadpour, MK, Hamidi, M. Explaining Sports Diplomacy Using a Paradigm Model: A Qualitative Study. Journal of Sports Management. 2019; 11;1, 59-75. (Persian).
۱٤. Grix J, Houlihan B. Sports mega-events as part of a nation's soft power strategy: The cases of Germany (2006) and the UK (2012). The British journal of politics and international relations. 2014 Nov;16(4):572-96.
۱٥. Porteux JN, Choi KJ. Hallyu as sports diplomacy and prestige building. Culture and Empathy. 2018;1(1-4):70-87.
۱٦. Dubinsky Y. From soft power to sports diplomacy: A theoretical and conceptual discussion. Place Branding and Public Diplomacy. 2019 Sep 1;15(3):156-64.
۱۷. Mahanta, K., & Deshpande, M. Sports Diplomacy and International relation: A case study of India. journal of Politics & International Relations. 2019; 12(8), 36-57
۱۸. Park MK. Long Shot: The Prospects and Limitations of Sports and Celebrity Athlete Diplomacy. InMedia. The French Journal of Media Studies. 2017 Dec 19(6).

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]

۱۹. Jankovic S. Enhancing international dispute settlement: the role of sports diplomacy. International Journal of Diplomacy and Economy. 2017;3(3):264-78.
۲۰. Humphrey J. No holding Brazil: football, nationalism and politics. Off the Ball: The Football World Cup. 1986:127-39.
۲۱. Dauncey H, Hare G, editors. France and the 1998 World Cup: The national impact of a world sporting event. Taylor & Francis US; 1999.
۲۲. Kobierecki MM. Ping–Pong Diplomacy and its Legacy in the American Foreign Policy. Polish Political Science Yearbook. 2016;45(1):304-16.
۲۳. Martynenko SE, Trusova AA, Cherniaev MS. Ping-Pong Diplomacy: Impact on the Establishment of Sino-US Relations. Vestnik RUDN. International Relations. 2019 Dec 15;19(1):139-47.
۲٤. Yazdan Fam, M. Strategic Environment of the Islamic Republic of Iran: Military-Security Issues and Trends. National Security Watch. 2014; 24-25. (Persian).
۲٥. Javadipour, M. J. Investigating the issues and problems of the country's sports diplomacy with emphasis on advancing the goals of cultural-social policies and foreign relations, Basij Studies and Research Institute. Humanities Studies and Research Center. 2015. (Persian).
۲٦. Nazemi, M. Designing an Optimal Model of Iranian Sports Diplomacy. PhD Thesis in Sports Management. Faculty of Physical Education, Islamic Azad University. 2016. (Persian).
۲۷. Jarvie G, Murray S, Macdonald S. Promoting Scotland, diplomacy and influence through sport. Scottish Affairs. 2017 Feb;26(1):1-22.
۲۸. Siburian EE, Afriansyah A. SPORT DIPLOMACY AND STATE SOVEREIGNTY: CASE STUDY ON INDONESIA'S EFFORT TO GUARD THE SOVEREIGNTY OF PAPUA. Yustisia Jurnal Hukum. 2018 Apr 1;7(1):58-84.
۲۹. Hass, J., Grassmann, D. More than a Game – Sport in Foreign Policy ,http://www.ifa.de/en/culture-and-foreign-policy/research-and-dialogue/research programme /more-than-a-game-sport-in-foreign-policy.html. 2014.
۳۰. Yamamoto MY. Development of the sporting nation: sport as a strategic area of national policy in Japan. International journal of sport policy and politics. 2012 Jul 1;4(2):277-96.
۳۱. Reiche D. Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar. International journal of sport policy and politics. 2015 Oct 2;7(4):489-504.
۳۲. Kobierecki MM. The commonwealth games as an example of bringing states closer through sport. Physical Culture and Sport. Studies and Research. 2017 Mar 1;73(1):36-43.
۳۳. Ushkovska M, Petrushevska T. Sports Diplomacy: Development and Practice. Research in Kinesiology. 2015 Jun 1;43(1):89-93.
۳٤. Asad Beigi, M., Vahidi, H. Evaluating the Effect of Knowledge Creation on Competitive Advantage in Karafarin Bank. Smart Business Management Studies. 1392; 6 (Persian).
۳٥. de-San-Eugenio J, Ginesta X, Xifra J. Peace, sports diplomacy and corporate social responsibility: A case study of Football Club Barcelona Peace Tour 2013. Soccer & Society. 2017 Nov 10;18(7):836-48.
۳٦. Sabbaghian, A. Sports Diplomacy. Cultural Studies & Communication. 2015; No. 63 (Persian).

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1399.10.20.10.9]
[DOI: 10.29252/JRSM.10.20.174]